

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 214/2015-96

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. augusta 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Milana Ľalíka a Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA] a [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpených advokátom JUDr. Ing. Karolom Kocsisom, Sobieskeho 1739/56, Štúrovo, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 vo veci nariadenia predbežného opatrenia, a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Nové Zámky vo veci nariadenia predbežného opatrenia v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 porušil právo [REDAKČIA] a [REDAKČIA], [REDAKČIA] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Nové Zámky p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 vo veci nariadenia predbežného opatrenia k o n a l bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré j e Okresný súd Nové Zámky p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré j e Okresný súd Nové Zámky p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Nové Zámky j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] spoločne a nerozdielne trovy konania v sume 432,30 € (slovom štyristotridsaťdva eur a tridsať centov) na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. Ing. Karola Kocsisa, Sobieskeho 1739/56, Štúrovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 214/2015-20 z 13. mája 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva

na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 vo veci nariadenia predbežného opatrenia.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú vlastníkami „... *nehnutelností, parcely číslo [REDAKOVANÉ] o výmere 340 m² a parcely číslo [REDAKOVANÉ] o výmere 60 m², vedených na liste vlastníctva číslo [REDAKOVANÉ], pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ]*“, ako aj „*sú vlastníkami pozemkov a chaty so súpisným číslom [REDAKOVANÉ] zapísaných na Správe katastra v Nových Zámkoch na LV číslo [REDAKOVANÉ] parcela číslo [REDAKOVANÉ] o výmere 340 m², parcela číslo [REDAKOVANÉ] o výmere 60 m²*“.

Na okresnom súde prebieha od 19. júla 2004 konanie vedené pod sp. zn. 6 C 129/2004, ktorého predmetom je určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nadobudnutého vydržaním, ktorého určenia sa sťažovatelia domáhajú z dôvodu zabezpečenia práva prechodu cez príľahlé pozemky k svojej chate a príľahlým pozemkom. Sťažovatelia ako dôvod uvádzajú, že „... *rozhodnutie vo veci samej, vedenom na Okresnom súde v Nových Zámkoch pod spisovou značkou 6 C 129/2004, je v nedohľadne...*“, preto sa návrhom doručeným okresnému súdu 7. apríla 2011 domáhali vydania predbežného opatrenia „... *týkajúceho sa prechodu a prejazdu autom cez parcely [REDAKOVANÉ] vyznačené bodmi 1, 2, 19, 20, p. č. [REDAKOVANÉ] bodmi 2, 3, 18, 19, p. č. [REDAKOVANÉ] bodmi 3, 4, 6, 7, 17, 18, p. č. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] bodmi 4, 5, 6, 15, 16, 17, p. č. [REDAKOVANÉ] bodmi 6, 13, 14, 15, 29 p. č. [REDAKOVANÉ] bodmi 7, 8, 9, p. č. [REDAKOVANÉ] bodmi 9, 10, 29, 30, p. č. [REDAKOVANÉ] bodmi 10, 11, p. č. [REDAKOVANÉ] bodmi 10, 12, 13, 3, podľa geometrického plánu č. 41/2008 zo dňa 25. 3. 2008 vyhotoveného geodetom [REDAKOVANÉ]..., aby dočasne dosiahli prístup ku svojim nehnuteľnostiam*“. Inými slovami, „*Predbežným opatrením sa... domáhali, aby súd do právoplatného rozhodnutia vo veci samej upravil právo prechodu a prejazdu cez nehnuteľnosti patriacich do vlastníctva... odporcov..., lebo v súčasnosti sa ku svojim pozemkom nemôžu dostať žiadnym spôsobom...*“.

Okresný súd uznesením č. k. 6 C 129/2004-552 z 15. novembra 2011 návrh sťažovateľov odmietol. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 25 Co 203/2013-865 z 31. júla 2013 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 6 C 129/2004-552

z 15. novembra 2011 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že okresný súd „... prevzal uznesenie Krajského súdu v Nitre... dňa 26. augusta 2013, doteraz nerozhodol napriek tomu, že ku dňu podania tejto sťažnosti, teda do 30. júna 2014 ubehlo 308 dní, pričom podľa ustanovenia § 75 odsek 4, zákona číslo 99/1963 Zb., občianskeho súdneho poriadku v platnom znení, súd má o návrhu na vydanie predbežného opatrenia rozhodnúť bezodkladne, ale najneskôr do tridsiatich dní...“. V závere svojej argumentácie sťažovatelia poukázali na to, že „... od samotného podania návrhu sťažovateľov na rozhodnutie o predbežnom opatrení, ktorý bol súdu doručený dňa 7. apríla 2011, do podania tejto sťažnosti, teda do 30. júna 2014, už ubehlo 1180 dní, napriek tomu súd doteraz vo veci právoplatne nerozhodol. Teda tridsať dňová lehota, určená v zákona, bola prekročená takmer štyridsaťnásobne.“.

3. Na základe uvedeného sťažovatelia ústavnému súdu navrhli, „aby vo veci samej vyslovil tento nález:

1. Základné práva sťažovateľov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v článku 48 odsek 2 Ústavy... a práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa článku 6 odsek 1 Dohovoru... postupom konajúceho sudcu Okresného súdu v Nových Zámkoch v konaní vedenom pod spisovou značkou 6 C 129/2004, bolo porušené tým, že súd nevydal predbežné opatrenie, ktoré sťažovatelia podali na okresný súd dňa 7. apríla 2011 a Ústavný súd SR prikazuje Okresnému súdu v Nových Zámkoch v konaní vedenom pod spisovou značkou 6 C 129/2004, aby vo veci urýchlene konal a rozhodol, tak ako to nariadil Krajský súd v Nitre vo svojom uznesení číslo konania 25 Co/203/2013-865, z 31. júla 2013.

2. Ústavný súd... priznáva sťažovateľom primerané finančné zadostučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, za im spôsobenú ujmu uvedenú v bode 1 tohto článku v sume 20.000 €..

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľom trovy právneho zastúpenia... vo výške 284,08 €.“.

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obidvaja účastníci konania. Za okresný súd jeho predseda listom sp. zn. Spr 492/2015 z 29. júna 2015 a právny zástupca sťažovateľov zaujal stanovisko k predmetnému vyjadreniu predsedu okresného súdu listom zo 17. augusta 2015.

4.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení v úvode predostrel prehľad procesných úkonov, ktoré okresný súd vykonal v merite veci, a k predmetu konania zhrnul, že *„V danej veci sa jedná o konanie o určenie práva vecného bremena prechodu cez pozemok, ktorého konanie je náročné na dokazovanie, pričom na množstvo procesných úkonov a zmenu účastníkov, v dôsledku ktorých je potrebné vo vzťahu k aktuálnemu odporcovi 1. doručovať všetky písomnosti pretlmočené do anglického jazyka spôsobuje to, že uvedená skutočnosť predlžuje celé konanie a neumožňuje súdu jednotlivé úkony vykonávať promptne. Je ďalej nepochybné, že samotní navrhovatelia v 5. a 6. rade svojimi opakovanými rozsiahlymi podaniami (napr. návrh na predbežné opatrenie z čl. 453 a návrh na vydanie predbežného opatrenia z čl. 918) sami spôsobili neprehľadnosť v danej veci a sťažili proces rozhodovania o týchto opatreniach.*

V predmetnej veci boli všetky úkony zo strany tunajšieho súdu vykonávané bez prieťahov. Navrhovatelia niektoré svoje procesné podania doručovali súdu osobne, napriek tomu, že sú všetci v konaní zastúpení jedným právnym zástupcom, týmto spôsobili prieťahy v konaní tým, že tieto ich podania, ktoré boli síce obsahovo rozsiahle, ale boli podávané nekvalifikovane, nejasne, nepresne, čo v konečnom dôsledku spôsobilo, že zo strany konajúceho sudcu bolo potrebné odstraňovať zakaždým vady týchto podaní.“

4.2 Právny zástupca sťažovateľov reagoval na vyjadrenie predsedu okresného súdu listom zo 17. augusta 2015, v ktorom dôvodil, že *„Napriek tomu, že už v štyroch prípadoch Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci prieťahov rozhodol o tom, že spôsobuje prieťahy a Okresnému súdu Nové Zámky bolo uložené, aby sťažovateľom uhradil finančné zadostučinenie vo výške 15.000 € a tiež bolo Okresnému súdu Nové Zámky prikázané, aby v konaní vedenom pod spisovou značkou 6 C 129/2004 konal bez zbytočných prieťahov, súd naďalej spôsobuje prieťahy.*

Popritom, pokiaľ by Okresný súd Nové Zámky vydal predbežné opatrenie, ktorým by sa odporcom nariadilo, aby navrhovateľom v piatom a šiestom rade bolo umožnené do rozhodnutia vo veci samej prechádzať cez pozemky odporcov v prvom a v druhom rade, tým by sa zabezpečili i východzie podmienky na rozhodnutie vo veci samej.

Pokiaľ Okresný súd vo svojom vyjadrení podrobne uvádza jednotlivé úkony, tak toto je iba obrana a snaha ospravedlniť prietahy. Pri pozastavení sa nad dôvodmi odročenia pojednávania, je treba konštatovať, že konajúci sudca nepožadoval hodnoverný doklad, ktorým by sa preukázali dôvody neúčasti účastníkov, predovšetkým odporcu v treťom rade. Súd postupne strácal autoritu až nakoniec došlo k tomu, že došlo k odpredaju nehnuteľností patriacich bývalým odporcom v prvom a druhom rade terajšiemu odporcovi v prvom rade. Tento predaj bol iba formálny a mal poslúžiť na predĺženie procesu rozhodovania, prípadne znemožniť vydať rozhodnutie vo veci samej. Tejto úvahe nasvedčuje skutočnosť, že podpis kupujúceho na kúpnej zmluve a v návrhu na vklad, čo je možné overiť v spise, ktorý bol prílohou vyjadrenia predsedu Okresného súdu Nové Zámky, k sťažnosti sťažovateľa, je diametrálne odlišný od podpisov súčasného odporcu v prvom rade [REDACTED], rodeného [REDACTED], ktoré sa nachádzali na dokladoch potvrdzujúce prevzatie dokumentov doručených mu Okresným súdom. Pri porovnaní podpisov [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] na doručenkách od zásielok určených [REDACTED] od Okresného súdu Nové Zámky, nachádzajúcich sa v spise s podpisom na kúpnej zmluve a návrhu na vklad i laik musí dospieť k názoru, že autor podpisu na doručenkách a na kúpnej zmluve a návrhu na vklad nie je totožný. S poukazom na uvedené malo byť vykonané dokazovanie navrhnuté navrhovateľmi v piatom a v šiestom rade. Nakoľko boli vykonané výsluchy všetkých účastníkov, až na terajšieho odporcu v prvom rade, súd žiadne ďalšie dokazovanie by nemusel vykonávať, až na to, pokiaľ by súd nechcel preveriť podozrivý odpredaj nehnuteľností, patriacich bývalým odporcom v prvom a v druhom rade, [REDACTED]. Na základe uvedeného by súd už nemusel vykonávať ďalšie dokazovanie a preto súdu nič nebráni, aby rozhodol vo veci samej. Nečinnosť súdu, alebo jeho benevolentný prístup k veci iritoval terajšieho odporcu v druhom rade k tomu, že zničil pôvodnú prístupovú cestu a naviac postavil betónový múr, ktorý nahradil doterajší drôtený plot s bránou, čím definitívne znemožnil prístup vlastníkov k ich nehnuteľnostiam. Teda týmto konaním

navrhovateľa v prvom až šiestom rade a terajší odporcovia v treťom a vo štvrtom rade sa ku svojim nehnuteľnostiam nedostanú. Táto skutočnosť je zrejmá z fotodokumentácie, ktorá je súčasťou podania navrhovateľov v piatom a v šiestom rade z 18. augusta 2014 označená ako Odpoveď navrhovateľov v piatom a šiestom rade na výzvu Okresného súdu v Nových Zámkoch, z 30. júla 2014, ktorý sa nachádza v spise spisovej značky 6 C 129/2004 zaslanom Ústavnému súdu Slovenskej republiky, predsedom Okresného súdu v Nových Zámkoch...

Treba podotknúť, že účelom civilného konania je zabezpečiť účastníkovi ochranu jeho práv a oprávnených záujmov. Vyplýva to z práva každého na súdnu a inú právnu ochranu, ktoré je zakotvené v ústavnom zákone číslo 460/1992 Zb., Ústava Slovenskej republiky v platnom znení (ďalej len „Ústava SR“). Z doterajšieho postupu Okresného súdu v Nových Zámkoch je zrejmé, že ochranu jeho práv a oprávnených záujmov účastníkov nie je zaistená nakoľko doterajšie konanie svedčí o neefektívnosti konania a pri podrobnom rozbere jednotlivých úkonov konajúceho sudcu vrátane nariadenia pojednávania ako i odročovaní pojednávania je zrejmé, že nekonal razantne a vôbec nereagoval na neúčast účastníkov konania na väčšine nariadených pojednávanií, ktoré z týchto dôvodov boli odročené, pričom ani v jednom prípade nevyužil poriadkové opatrenie podľa § 53 OSP, ktoré mal k dispozícii. Obdobne je možné vytykať postup konajúceho súdu v prípade konania o predbežnom opatrení. Napriek tomu, že konajúci sudca obdržal od Krajského súdu v Nitre spis spisovej značky 6 C 129/2004, už v auguste 2013, v ktorom bolo i uznesenie 25 Co 23/13-865 zo dňa 31.07.2013 v ktorom bolo uvedené, že návrh navrhovateľov v piatom a v šiestom rade, obsahoval všetky náležitosti na vydanie predbežného opatrenia. Napriek tomu konajúci sudca doteraz nevydal predbežné opatrenie, týmto nekonaním sa vo veľkej miere pričínil o prieťahy v doterajšom súdnom konaní a má veľký podiel na vzniknutých prieťahoch...

Zo spisu Okresného súdu v Nových Zámkoch vedenom pod spisovou značkou 6 C 129/2004 je zrejmé, že sťažovatelia síce podávali návrhy a domáhali sa, aby súd vykonal kroky na odstránenie prieťahov, ale ten nekonal, napriek tomu, že sťažovatelia včas plnili požiadavky súdu a svojou účasťou na pojednávaniach nezavdali príčinu prieťahom

súd neoprávnene tvrdí, že konaním sťažovateľov došlo k prietahom, čo ale nie je pravdou a preto tvrdenie predsedu Okresného súdu v Nových Zámkoch je iba účelové.“.

4.3 Právny zástupca sťažovateľov taktiež v predošlom období doplnil podanú ústavnú sťažnosť svojím písomným vyjadrením z 1. júna 2015 (doručeným ústavnému súdu 4. júna 2015), v ktorom aj poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 70/02 zo 16. apríla 2003 akcentoval dôvodnosť podanej ústavnej sťažnosti a konštatoval, že „... sudca Okresného súdu v Nových Zámkoch vo veci vydania predbežného opatrenia vedenej pod spisovou značkou 6 C 129/2004 spôsobil značné prietahy, s poukazom na to, že od 7. apríla 2011, teda od podania návrhu do dnešného dňa uplynulo 1516 dní a od prijatia uznesenia Krajského súdu v Nitre číslo konacie 25 Co/203/2013-865, z 31. júla 2013 uplynulo 670 dní, v konaní obdobne, ako to bolo konštatované i v prípade postupu Okresného súdu v Bratislave I pod spisovou značkou 6 C 129/200422 C 30/00 a preto máme za to, aby Ústavný súd Slovenskej republiky ústavnú sťažnosť sťažovateľov... evidovaná pod číslom Rvp 7930/2014 bola predbežne prerokovaná a pokiaľ nebudú k sťažnosti závažné námietky i prerokovaná.“.

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na predmet posúdenia, ktorý je určený povahou namietaného porušenia práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

6. Z obsahu na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu okresného súdu sp. zn. 6 C 129/2014 ústavný súd zistil takýto prehľad procesných úkonov:

Konanie pred okresným súdom začalo 19. júla 2004, keď bol okresnému súdu doručený návrh na „*určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nadobudnutého vydržaním a na jeho trpenie*“. Účastníkmi konania (po zmenách účastníkov konania v jeho priebehu, pozn.) konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 129/2014 sú/boli ■■■■■ (ďalej aj „žalobca v 1. rade“), ■■■■■ (ďalej aj „žalobkyňa v 2. rade“), ■■■■■ (ďalej aj „žalobca v 3. rade“), ■■■■■ (ďalej aj „žalobkyňa vo 4. rade“), ■■■■■ (ďalej aj „žalobca v 5. rade“) a ■■■■■ (ďalej aj „žalobkyňa v 6. rade“) proti ■■■■■ (ďalej aj „žalovaný v 1. rade“), ■■■■■ (ďalej aj „žalovaný v 2. rade“), ■■■■■ (ďalej aj „žalovaný v 3. rade“), obci ■■■■■ (ďalej aj „žalovaná vo 4. rade“), Slovenskému pozemkovému fondu (ďalej aj „žalovaný v 5. rade“) a ■■■■■ (ďalej aj „žalovaná v 6. rade“).

- okresnému súdu bol 7. apríla 2011 doručený návrh žalobcov v 5. a 6. rade na nariadenie predbežného opatrenia a zmenu účastníkov konania, aby do konania namiesto žalovaných v 1. a 2. rade vstúpil ako žalovaný v 1. rade účastník s bydliskom v USA,

- okresnému súdu bol 7. apríla 2011 doručený návrh žalovanej vo 4. rade na nariadenie predbežného opatrenia,

- okresný súd svojím uznesením z 13. apríla 2011 pripustil, aby do konania namiesto žalovaných v 1. a 2. rade vstúpil ako žalovaný v 1. rade – účastník s bydliskom v USA, a ďalším uznesením z 13. apríla 2011 vyzval žalobcov v 5. a 6. rade na odstránenie nedostatkov podaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 5. apríla 2011 doručeného okresnému súdu 7. apríla 2011,

- žalobcovia v 5. a 6. rade zaslali okresnému súdu 21. apríla 2011 doplnenie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia,

- žalobcovia v 3. a vo 4. rade doručili 26. apríla 2011 okresnému súdu návrh na nariadenie predbežného opatrenia,

- žalovaný vo 4. rade doručil 6. júna 2011 okresnému súdu návrh na nariadenie predbežného opatrenia,

- okresný súd vydal 15. novembra 2011 tri uznesenia. Prvým uznesením pribral do konania tlmočníčku v anglickom jazyku, druhým odmietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia podaného žalobcami v 5. a 6. rade a tretím uznesením vyzval žalobcov v 3. a vo 4. rade na doplnenie ich návrhu na nariadenie predbežného opatrenia,

- okresný súd uznesením zo 16. novembra 2011 zamietol návrh žalovaného vo 4. rade na nariadenie predbežného opatrenia a uznesením z 18. novembra 2011 zamietol návrh žalovaného vo 4. rade na ustanovenie opatrovníka pre odporcu v 1. rade,

- žalobcovia v 3. a vo 4. rade doručili 7. decembra 2011 okresnému súdu doplnenie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia,

- okresnému súdu bolo 9. decembra 2011 doručené odvolanie žalovaného vo 4. rade proti uzneseniu okresného súdu zo 16. novembra 2011, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie predbežného opatrenia, a toho istého dňa bolo okresnému súdu doručené aj odvolanie žalovaného vo 4. rade proti uzneseniu okresného súdu z 18. novembra 2011 o zamietnutí návrhu na ustanovenie opatrovníka pre žalovaného v 1. rade,

- okresnému súdu bolo 9. decembra 2011 doručené odvolanie žalobcov v 5. a 6. rade proti uzneseniu okresného súdu z 15. novembra 2011, ktorým bol zamietnutý ich návrh na nariadenie predbežného opatrenia,

- okresnému súdu bolo 12. decembra 2011 doručené odvolanie žalobcov v 5. a 6. rade proti uzneseniu okresného súdu zo 16. novembra 2011, ktorým bol zamietnutý návrh žalovaného vo 4. rade na nariadenie predbežného opatrenia,

- ustanovená tlmočnica podaním doručeným okresnému súdu 30. januára 2012 oznámila, že úradný preklad nemôže vykonať zo zdravotných dôvodov,

- okresný súd uznesením zo 16. apríla 2012 pribral do konania nového tlmočníka,

- okresný súd zaslal 16. mája 2012 zo súdneho spisu žalobu a tiež uznesenie z 13. apríla 2011, ktorým pripustil do konania žalovaného v 1. rade, na účel ich prekladu ustanovenému tlmočníkovi, aby tieto preložil do 30 dní (v uznesení zo 16. apríla 2012 bolo

stanovené, že tlmočník má preklad vykonať do 21 dní, pozn.). Dňa 17. mája 2012 okresný súd vykonal identický procesný úkon, aký urobil 16. mája 2012 (tlmočníčke bola táto výzva doručená tiež dvakrát, a to 22. a 23. mája 2012, pozn.),

- žalobcovia v 5. a 6. rade svojím písomným podaním zo 14. mája 2012, ako aj žalobcovia v 3. a vo 4. rade svojím písomným podaním zo 14. mája 2012 oznámili predsedovi okresného súdu nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 50/2012 a požiadali ho v predmetnej právnej veci o postup bez prieťahov,

- okresnému súdu bol 25. mája 2012 doručený návrh žalobcov v 5. a 6. rade, ktorým navrhli, aby okresný súd „vypustil“ z konania žalovanú v 6. rade, ktorej podiel na sporných nehnuteľnostiach odkúpili,

- okresný súd 16. júla 2012 zaslal podanie žalobcov v 5. a 6. rade na vyjadrenie právnej zástupkyňi, aby oznámila súdu, či aj „... *navrhovatelia v 1., 2., 5., a 6. rade...*“ berú späť žalobu proti žalovanej „... *v 7. rade...*“,

- právna zástupkyňa žalobcov v 5. a 6. rade 7. augusta 2012 súdu oznámila, že žalobcovia v 1., 2., 3. a vo 4. rade súhlasia, aby žalovaná v 6. rade „*vystúpila z konania*“, súčasne okresný súd urgoval u ustanoveného tlmočníka zaslanie preložených listín. Napriek uvedenému okresný súd 8. augusta 2012 vyzval právnu zástupkyňu žalobcu v 5. rade, aby odpovedala na výzvu zo 16. júla 2012, a to aby oznámila, či „*navrhovatelia v 1., 2., 5., a 6. rade berú návrh na začatie konania proti odporkyni v 7. rade, späť*“. Právna zástupkyňa žalobcov v 5. a 6. rade 17. augusta 2012 oznámila, že na výzvu okresného súdu už reagovala 7. augusta 2012 s tým, že upozornila aj na pochybenie v označení účastníkov konania a tiež vyjadrila počudovanie nad tým, prečo ju okresný súd opätovne vyzýva na späťvzatie žaloby proti žalovanej v 6. rade, keď žalobca v 5. rade a žalobkyňa v 6. rade žalobu nezobrali späť, ale žiadali, aby žalovaná v 6. rade z konania vystúpila a aby na jej miesto vstúpil nový vlastník sporného pozemku, pretože vecné bremeno malo byť zriadené k nehnuteľnosti, a nie k osobe,

- okresný súd 12. septembra 2012 vyzval právnu zástupkyňu žalobcov v 5. a 6. rade, aby oznámila mená osôb, ktoré majú vstúpiť do konania namiesto žalovanej v 6. rade. Rovnako urgoval tlmočníka na predloženie prekladu zaslaných listín, urgencii tlmočník vyhovel 24. septembra 2012,

- 2. októbra 2012 právna zástupkyňa žalobcu v 5. rade a spol. súdu oznámila, že zmenu účastníkov konania nenavrholala, a teda ani neoznamuje mená osôb, ktoré by mali vstúpiť do konania na strane žalovanej v 6. rade,

- okresnému súdu bolo 30. októbra 2012 doručené podanie žalobcov v 5. a 6. rade, ktorým urgovali čo najskoršie vykonanie dôkazov, a taktiež žalobkyňa v 6. rade urgovala rozhodnutie okresného súdu o jej návrhu zo 7. apríla 2012 na vydanie predbežného opatrenia a žalobca v 5. rade svojím samostatným podaním urgoval rýchlosť konania súdu,

- okresnému súdu bola 4. decembra 2012 doručená sťažnosť žalobcu v 5. rade na nečinnosť súdu v konaní,

- okresný súd svojím uznesením z 1. februára 2013 uznesením zamietol návrh žalobcov v 3. a vo 4. rade na vydanie predbežného opatrenia,

- okresnému súdu bolo 12. marca 2013 doručené podanie právnej zástupkyne žalobcu v 5. rade, ktorým oznámila súdu, že ona ako splnomocnená právna zástupkyňa aj žalobcov v 3. a vo 4. rade žiadny návrh na vydanie predbežného opatrenia nepodala, a teda sa k uzneseniu z 1. februára 2013 nebude vyjadrovať, pričom tiež upozornila, že zrejme takýto návrh nepodali ani žalobcovia v 3. a vo 4. rade, ako to vyplýva z uznesenia z 1. februára 2013, ale že ho zrejme podali žalobcovia v 5. a 6. rade,

- 15. marca 2013 okresný súd dopytom adresovaným mestu [REDAKOVANÉ] zisťoval adresu pobytu žalobcov v 3. a vo 4. rade. Mesto [REDAKOVANÉ] 26. marca 2013 oznámilo súdu vyžiadané údaje. Dňa 2. apríla 2013 okresný súd vyzval mesto [REDAKOVANÉ] na oznámenie „*mien, priezvisk a adries pobytu rodinných príslušníkov*“ žalobcov v 3. a vo 4. rade. Okresnému súd boli 8. apríla 2013 vrátené nedoručené zásielky s uznesením z 1. februára 2013, ktoré boli adresované žalobcom v 3. a vo 4. rade s poznámkou, že ich pobyt je „*neznámy*“. Dňa 9. apríla 2013 mesto [REDAKOVANÉ] súdu oznámilo, že žalobcovia v 3. a vo 4. rade sú stále prihlásení na trvalý pobyt v meste, a tiež oznámilo adresy ich detí,

- 11. apríla 2013 právna zástupkyňa žalobcu v 5. rade a spol. urgovala nariadenie pojednávania a tiež upozornila, že uplynuli dva roky, od kedy vstúpil do konania žalovaný v 1. rade, a dosiaľ sa k veci nevyjadril. Dňa 16. apríla 2013 okresný súd vyzval syna a dcéru žalobcov v 3. a vo 4. rade, aby oznámili adresu svojich rodičov,

- okresný súd oznámil 18. apríla 2013 právnej zástupkyňi žalobcu v 5. rade a spol. dôvody, kvôli ktorým nie je možné nariadiť pojednávanie (okresný súd oznámil, že nevie doručiť uznesenie z 1. februára 2013 žalobcom v 3. a vo 4. rade, a v tomto smere ju požiadal ako ich právnu zástupkyňu o súčinnosť, okresný súd tiež podotkol, že preložené listiny spolu s výzvou na vyjadrenie boli žalovanému v 1. rade do USA doručené 27. decembra 2012. Podotkol tiež, že spis je potrebné predložiť krajskému súdu na konanie o odvolaní žalovaného vo 4. rade proti uzneseniu z 18. novembra 2011, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na ustanovenie opatrovníka žalovanému v 1. rade,

- 24. apríla 2013 syn žalobcov v 3. a vo 4. rade súdu oznámil, že nevie, kde sa jeho rodičia zdržiavajú, a že sú „*bezdomovci*“,

- spisový materiál bol 20. júna 2013 predložený Krajskému súdu v Nitre na odvolacie konanie proti uzneseniam okresného súdu č. k. 6 C 129/2004-552 z 15. novembra 2011, č. k. 6 C 129/2004-558 zo 16. novembra 2011 a sp. zn. 6 C 129/2004 z 18. novembra 2011. Krajský súd v Nitre svojím uznesením z 13. júla 2013 sp. zn. 25 Co 203/2013, sp. zn. 25 Co 204/2013 a sp. zn. 25 Co 205/2013 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 6 C 129/2004-552 z 15. novembra 2011, ktorým okresný súd zamietol návrh žalobcov v 5. a 6. rade na nariadenie predbežného opatrenia, potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 6 C 129/2004-558 zo 16. novembra 2011, ktorým bol zamietnutý návrh žalovaného vo 4. rade na vydanie predbežného opatrenia, a odmietol odvolanie žalovaného vo 4. rade proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 6 C 129/2004 z 18. novembra 2011, ktorým okresný súd zamietol návrh žalovaného vo 4. rade na ustanovenie opatrovníka pre žalovaného v 1. rade,

- spisový materiál bol z Krajského súdu v Nitre doručený okresnému súdu 26. augusta 2013,

- okresný súd 13. septembra 2013 zaslal uznesenie krajského súdu z 13. júla 2013 tlmočníkovi na jeho preklad do anglického jazyka pre žalovaného v 1. rade,

- zákonný sudca urgoval 4. decembra 2013 tlmočníka o preklad predmetného uznesenia,

- okresnému súdu bol 13. decembra 2013 tlmočníkom doručený preklad uznesenia krajského súdu č. k. 25 Co 205/2013-865 spolu s vyúčtovaním za prekladateľský úkon,

- 23. decembra 2013 žalobcovia v 5. a 6. rade podali okresnému súdu žiadosť „o urýchlené rozhodnutie o predbežnom opatrení“,
- okresný súd uznesením č. k. 6 C 129/2004-935 z 22. januára 2014 priznal prekladateľovi odmenu za prekladateľské úkony,
- zákonný sudca vyzval 24. februára 2014 žalobcu v 2. rade, aby oznámil súdu, či žalovaný v 1. rade [REDAKOVANÉ] „*má naďalej pobyť na adrese [REDAKOVANÉ]*“,
- okresný súd zaslal 12. mája 2014 zásielku žalovanému v 1. rade na oznámenú adresu v USA,
- 2. júla 2014 okresný súd vyzval žalobcov v 1. a 2. rade, aby oznámili, či „*naďalej trvajú dôvody pre nariadenie predbežného opatrenia*“. Právna zástupkyňa žalobcov v 1. a 2. rade reagovala na výzvu okresného súdu 21. júla 2014,
- 30. júla 2014 vyzval okresný súd žalobcov v 3., 4., 5. a 6. rade, aby oznámili, či „*naďalej trvajú dôvody pre nariadenie predbežného opatrenia*“. Dňa 5. augusta 2014 bola súdu vrátená zásielka určená pre žalobcov v 3. a vo 4. rade,
- 8. augusta 2014 zákonný sudca vykonal lustráciu pobytu žalobcov v 3. a vo 4. rade v registri obyvateľov,
- 21. augusta 2014 žalobcovia v 5. a 6. rade odpovedali na výzvu súdu z 30. júla 2014 a doložili prílohy k svojmu vyjadreniu,
- okresný súd 26. augusta 2014 požiadal Mestský úrad v [REDAKOVANÉ] o oznámenie pobytu žalobcu v 3. rade a žalobkyne vo 4. rade,
- 9. septembra 2014 Mestský úrad v [REDAKOVANÉ] reagoval na výzvu súdu,
- 8. októbra 2014 bola okresnému súdu doručená odpoveď na lustráciu pobytu žalobcov v 3. a vo 4. rade v registri obyvateľov,
- okresný súd vyzval 10. októbra 2014 žalobkyňu v 6. rade, aby oznámila adresu pobytu svojich rodičov – žalobcu v 3. rade a žalobkyne vo 4. rade. Dňa 16. októbra 2014 bola súdu vrátená zásielka určená pre žalobkyňu v 6. rade,
- 2. marca 2015 okresný súd vyzval žalovanú v 6. rade, aby oznámila adresy žalobcov v 3. a vo 4. rade. Vzhľadom na to, že žalovaná v 6. rade na uvedenú výzvu

nereagovala, okresný súd uznesením č. k. 6 C 129/2004-1026 z 19. marca 2015 ustanovil žalobcom v 3. a vo 4. rade opatrovníčku [REDAKOVANÉ],

- okresnému súdu bolo doručené 7. apríla 2015 odvolanie plnej moci udelenej [REDAKOVANÉ] žalobcami v 3. a vo 4. rade,

- okresnému súdu bolo 25. mája 2015 doručené oznámenie o prihlásení sa na trvalý pobyt žalobcov v 3. a vo 4. rade,

- okresný súd 10. júna 2015 vyzval žalobcov v 5. a 6. rade na vyjadrenie k podaným návrhom na nariadenie predbežného opatrenia zo 6. apríla 2011 a 18. decembra 2013,

- žalobcovia v 5. a 6. rade doručili 22. júna 2015 okresnému súdu písomné vyjadrenia k výzve okresného súdu.

III.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

8. Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2004 vo veci nariadenia predbežného opatrenia. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96, II. ÚS 48/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 92/97 a I. ÚS 10/98). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

10. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná. Ďalej podľa § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

11. Predbežné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov v občianskom súdnom konaní. V zmysle Občianskeho súdneho poriadku existujú dva základné typy tohto inštitútu, čo v praxi znamená, že predbežné opatrenie možno nariadiť v dvoch prípadoch, a to na návrh fyzickej či právnickej osoby mimo riadneho súdneho konania bez predchádzajúceho podania žaloby v merite veci (vo veci samej) v zmysle § 74 ods. 1 OSP. Podľa tohto ustanovenia predbežné opatrenie pred začatím konania môže súd nariadiť, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Predbežné opatrenie možno nariadiť i na základe návrhu niektorého z účastníkov už prebiehajúceho konania, a to v zmysle § 102 ods. 1 OSP v prípade, že treba po začatí súdneho konania dočasne upraviť pomery účastníkov. Pre obidva prípady uvedené v § 74 ods. 1 OSP platí, že zásadou tu je rýchle a pružné riešenie situácie, ktoré neznesie odklad pre nebezpečenstvo, ktoré inak hrozí záujmom účastníkov. (Občiansky súdny poriadok, úplné znenie s komentárom a judikatúrou... Vydala Nová práca, spol. s r.o., Barónka 12, P.O.BOX 80, 830 05 Bratislava 35, v roku 2012 ako svoju 132. publikáciu, strana 121).

Vychádzajúc z uvedeného a s prihliadnutím na okolnosti právnej veci (sťažovatelia podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia po niekoľkoročnom trvaní súdneho konania v merite veci, pozn.) ústavný súd v širšom meradle považuje za vhodné poukázať na právny pohľad, ktorý v rozsudku veľkého senátu vo veci Micallef proti Malte z 15. 10. 2009, sťažnosť č. 17056/06 vyjadril ESLP, práve poukazujúc na význam predbežného opatrenia (zaoberajúc sa vecnou aplikovateľnosťou čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie o predbežnom opatrení, o ktorú právnu otázku v predmetnej právnej veci nešlo, pozn.) „Vylúčenie predbežných opatrení zo sféry článku 6 bolo dosiaľ odôvodňované skutočnosťou, že v tomto prípade v zásade nie je rozhodované o občianskych právach a záväzkoch. Avšak za daných okolností, kedy množstvo zmluvných štátov čelí obrovskému množstvu nedorobkov v ich preťažených súdnych systémoch vedúcich k neprimerane dlhým konaniam, bude rozhodnutie sudcu o predbežnom opatrení často na podstatnú dobu, a vo výnimočných prípadoch natrvalo rovné rozhodnutiu o merite obžaloby.“. Naostatok, je potrebné poukázať aj na § 75 ods. 4 OSP, v zmysle ktorého o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia... rozhodne súd bezodkladne, najneskôr do 30 dní po doručení návrhu.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

12.1 Pokiaľ ide o prvé dve kritériá (zložitosť veci a správanie účastníka), ústavný súd nezistil žiadnu podstatnú skutočnosť, ktorá by mohla odôvodniť namietanú dĺžku konania. Rozhodovanie všeobecných súdov v majetkovoprávných veciach patrí do štandardnej/bežnej rozhodovacej praxe súdov. Z konania sťažovateľov ústavný súd zistil, že títo v časových lehotách súdom určených reagovali na jeho výzvy, ba naopak

samostatnými podaniami, a to napr. z 30. októbra 2012 – „*žiadost' navrhovateľky v šiestom rade na rozhodnutie súdu ohľadne návrhu na vydanie predbežného opatrenia, žiadost' navrhovateľov v piatom a šiestom rade na vykonanie dôkazov, žiadost' navrhovateľa na urýchlenie konania*“ z 3. decembra 2012 – „*sťažnosť na nečinnosť súdu a žiadost' navrhovateľa v piatom rade na urýchlenie konania vo veci 6 C129/2004*“ z 18. decembra 2013 – „*žiadost' navrhovateľov v piatom a šiestom rade o urýchlené rozhodnutie o predbežnom opatrení*“, urgovali rýchly postup súdu pri rozhodovaní o ich návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, resp. bezprieťahový postup súdu vo veci.

12.2 Pokiaľ ide o tretie kritérium (postup súdu), ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v konaní vo veci návrhu sťažovateľov z 5. apríla 2011 (doručeného okresnému súdu 7. apríla 2011, pozn.) na nariadenie predbežného opatrenia sa vyznačoval obdobiami buď úplnej nečinnosti alebo neefektívnej činnosti, v dôsledku čoho nie je o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodnuté po vyše štyroch rokoch od jeho podania. Okresnému súdu trvalo sedem mesiacov, kým o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol, a to jeho odmietnutím z dôvodu nevyhovenia výzve okresného súdu, neskôr trvalo okresnému súdu celkovo 15 mesiacov, kým bol spisový materiál predložený krajskému súdu na rozhodnutie o podaných odvolaniach (spis bol krajskému súdu doručený 20. júna 2013) a následne po doručení spisu z krajského súdu okresnému súdu od 26. augusta 2013 až dosiaľ nie je rozhodnuté o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Okresný súd v čase od vrátenia spisu dvakrát vyzval sťažovateľov k podanému návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, pričom jeho prvá výzva bola všeobecného charakteru a namiesto nej mohol okresný súd vyzvať sťažovateľov adresne, tak ako to urobil výzvou z 10. júna 2015. Už z uvedeného náčrtu je „*prima facie*“ zrejmé, že postup okresného súdu bol nesústreďený, ba až povrchný k ochrane práv sťažovateľov, ktorí z pohľadu ústavného súdu podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia po tom, ako konanie vo veci trvalo už sedem rokov, a teda podaním tohto návrhu sa sťažovatelia snažili odstrániť stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádzali. Inými slovami, konanie vo veci

prebieha už vyše 10 rokov, a tento stav právnej neistoty sa nedarí odstrániť predbežným opatrením, o ktorom okresný súd „koná“ už vyše 4 rokov.

Ústavný súd konanie okresného súdu v čase od podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (od 7. apríla 2011) do jeho odmietnutia (15. novembra 2011), nehovoriac už o neprimerane dlhom období predkladania spisu odvolaciemu súdu, vyhodnotil ako neefektívnu činnosť okresného súdu vzhľadom na právny záver krajského súdu vyjadrený v jeho uznesení sp. zn. 25 Co 203/2013 z 31. júla 2013, z ktorého vyplýva, že *„Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým odmietol podanie navrhovateľa v 5/ rade na nariadenie predbežného opatrenia s odôvodnením, že návrh nie je úplný, nie je vecne správne. Už zo samotného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj z jeho doplnenia je zrejmé, čoho sa navrhovateľia v 5/ a 6/ rade domáhajú, aké ich právo je ohrozené. Je zrejmé, že ako vlastníci parc. č. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] chaty tvrdia, že nemajú prístup ku svojim nehnuteľnostiam a z tohto dôvodu je zamedzené realizovať ich vlastnícke právo a s ním spojené ďalšie práva užívať nehnuteľnosti. V návrhu a v doplnení návrhu podrobne špecifikovali petit navrhovaného predbežného opatrenia a jasne uviedli, čoho sa ním domáhajú... Odmietnutie návrhu je dôvodné len v prípade, ak z neho nie je zrejmé, čoho sa navrhovateľ návrhom domáha, teda ak z podania nie je možné vyvodiť, čoho sa v konaní na základe opísaného skutkového stavu domáha... S ohľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že návrh na vydanie predbežného opatrenia nielen v pôvodnom, ale aj v doplnenom znení, spĺňa náležitosti riadneho podania návrhu predbežného opatrenia, a preto nebol dôvod postupovať podľa § 43 ods. 2 OSP odmietnutím návrhu.“*. V kontexte právneho názoru krajského súdu je nepochopiteľná výzva okresného súdu z 30. júla 2014 na vyjadrenie k tomu, či trvajú dôvody na nariadenie predbežného opatrenia za súčasnej absencie rozhodnutia vo veci samej, a to o to viac, že okresný súd (i) disponoval právnym názorom nadriadeného súdu, ktorý bol povinný rešpektovať, a (ii) konanie vo veci samej bolo predmetom niekoľkonásobného posúdenia ústavným súdom (IV. ÚS 50/2012, III. ÚS 383/2012, III. ÚS 118/2013, II. ÚS 527/2014) práve skrz porušenie práv jednotlivých účastníkov konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 48 ods. 2 ústavy,

kde práve vyslovenie porušenia týchto práv by malo byť pre okresný súd signálom pre zintenzívnenie svojho postupu v konaní. Vzhľadom na uvedené skutočnosti vyslovuje ústavný súd záver, že postup okresného súdu v konaní o nariadení predbežného opatrenia sťažovateľov z 5. apríla 2011 (doručeného súdu 7. apríla 2011) je prietahový (okresný súd je buď v konaní úplne nečinný alebo koná neefektívne, pozn.), a to nielen v rovine zákonnosti a ústavným súdom chránenej ústavnosti, ale aj v rovine bežne ponímanej spravodlivosti a je odňatím spravodlivosti.

13. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 129/2014 vo veci nariadenia predbežného opatrenia došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

14. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

15. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia

je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

16. Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na skutočnosti uvedené v bode 12.2 považoval ústavný súd priznanie sumy 4 000 € každému zo sťažovateľov za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku v bode 3 tohto nálezu.

17. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovatelia boli vo veci úspešní, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom. Ústavný súd priznal sťažovateľom trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za celkovo tri úkony právnej služby, z toho dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014, a to príprava a prevzatie zastupovania, a z písomného podania sťažnosti ústavnému súdu a jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2015, a to odpoveď na písomné vyjadrenie k vhodnosti ústneho pojednávania z 18. júna 2015. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2014 je 1/6 z výpočtového základu zo sumy 804,00 €, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 134,00 € a 8,04 € režijný paušál. Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky základná tarifa v konaní

pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2015 je 1/6 z výpočtového základu zo sumy 839,00 €, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 139,83 € a 8,39 € režijný paušál. Odmena advokátovi za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje celkovú sumu 432,30 €. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 5. Písomné vyjadrenie právneho zástupcu (bod 4.2) nevyhodnotil ústavný súd ako podanie relevantné na rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

18. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2015